

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

* Ο γνωστός λόγιος και συγγραφέας Χρ. Μαλεβίτσης παραδίδει κάθε Παρασκευή (και από την 8/11/1985) μαθήματα φιλοσοφίας στη ΧΕΝ Αθηνών (Αμερικής 11). Τα μαθήματα του κ. Μαλεβίτση έχουν το γενικό τίτλο «Εισαγωγή στη φιλοσοφική σκέψη».

* Η Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων οργάνωσε Σεμινάριο κατά μήνα Νοέμβριο 1985 στις πόλεις: Βόλος, Λαμία και Άργος για τη διδασκαλία του φιλοσοφικού μαθήματος. Προσκλήθηκαν να μιλήσουν ορισμένοι καθηγητές από ΑΕΙ, μέλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και καθηγητές από τη Μέση Εκπαίδευση.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

* Η *Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία* οργάνωσε επιστημονική εκδήλωση την Τρίτη 28 Ιανουαρίου και ώρα 7 μ.μ. Κατά την εκδήλωση μίλησε ο Πρόεδρος της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, καθηγητής της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Κωνσταντίνος Βουδούρης, με θέμα:

Αντικειμενικότητα, μεροληψία και σχετικοκρατία

● Μετά το πέρας της ομιλίας έγινε η απονομή των βραβείων στους φοιτητές και μαθητές που διακρίθηκαν στο Διαγωνισμό Φιλοσοφικού Δοκιμίου, που οργάνωσε το Περιοδικό *ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ*.

Η εκδήλωση έγινε στη μεγάλη αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας (Ομήρου και Πανεπιστημίου 22) και η είσοδος για το κοινό ήταν ελεύθερη. (Βλέπε καί ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ).

* Η Ελληνική Εταιρεία Φιλοσοφικών Μελετών οργάνωσε διάλεξη του καθηγητή της Αρχαίας Ιστορίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης κ. George Forrest με θέμα:

Ιστορία: τέχνη ή επιστήμη;

Η διάλεξη έγινε την 19 Φεβρουαρίου 1986, στην αίθουσα Πολίτου (Σόλωνος 57).

* Ο καθηγητής κ. Ε. Μουτσόπουλος, ακαδημαϊκός, μίλησε την Πέμπτη (20-2-86) στην Ελληνοαμερικανική Ένωση (Μασσαλίας 22) με θέμα:

Τέχνη και καλλιτέχνης, εργασία και εργάτης

✦ Την 22 και 23 Φεβρουαρίου έγινε συνέδριο στην Ιερά Μητρόπολη Ηλείας με θέμα «Θεολογία και ζωή». Στο Συνέδριο αναπτύχθηκαν διάφορα θέματα. Οι ακόλουθες εισηγήσεις είχαν, εκτός των άλλων, και φιλοσοφικό χαρακτήρα:

α. του Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Κ. Ηλιοπούλου:

Η πράξις της θεωρίας επίβασις

β. του καθηγ. Χρ. Γιανναρά:

Πίστις και γνώσις

✦ Συζήτηση «στρογγυλής τραπέζης» με θέμα «Οι νέες τεχνολογίες προς το 2000: Ευλογία ή κατάρα; Ενέργεια, βιοτεχνολογία, πληροφορική» οργάνωσε την 24/2/86, στις 7.30 μ.μ. στην αίθουσα διαλέξεων του κτηρίου της, η ΧΑΝ Αθηνών (Ακαδημίας και Ομήρου). Στη συζήτηση έλαβαν μέρος οι κ.κ.: Μ. Αγγελόπουλος καθηγητής πυρηνικής τεχνολογίας ΕΜΠ, Ν. Σαργέντης, σύμβουλος πληροφορικής, Α. Σπυρίδωνος, Δρ φυσικός, ερευνητής στο ΚΠΕ Δημόκριτος και Δ. Σταθάκος, Δρ βιοχημικός, ερευνητής στο ΚΠΕ Δημόκριτος. Συντονιστής ήταν ο κ. Γ. Μαρίνος, διευθυντής του «Οικονομικού Ταχυδρόμου».

✦ Το Κέντρο Σοσιαλιστικών Μελετών οργάνωσε την 24/2/86 στις 8.30 μ.μ., ομιλία του κ. Νίκου Α. Μακρή, Δρος Φιλοσοφίας, με θέμα:
«Ελληνισμός και δυναμική του Ευρωπαϊκού Πνεύματος»
στην αίθουσα της οδού Σέκερη 6.

✦ Το Ιταλικό Ινστιτούτο Αθηνών και η Ελληνική Εταιρεία Φιλοσοφικών Μελετών οργάνωσαν συζήτηση με θέμα:

Ο Σωκράτης καταδικάστηκε δίκαια;

Στη συζήτηση που έγινε την Τετάρτη 5 Μαρτίου 1986 στην αίθουσα του Ινστιτούτου έλαβαν μέρος οι Χ. Δέδες, Ν. Μάτσας, Δ. Μούκανος, Ε. Μουτσόπουλος και ο Μ. Μοντουόρι.

✦ «Ψυχανάλυση: Μύθος ή Επιστήμη;»: Αυτό είναι το θέμα της διαλέξεως που δόθηκε στην Αρχαιολογική Εταιρία (Πανεπιστημίου 22), την Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου 1986, στις 7 μ.μ. Ομιλητής ήταν ο Αρχιμανδρίτης κ. Αθηναγόρας Ζακόπουλος, διδάκτορας Φιλοσοφίας. Την εκδήλωση οργάνωσε το Πνευματικό Κέντρο του Αγίου Νικολάου Κ. Πατησίων.

✦ Ο καθηγητής της φιλοσοφίας της ΠΑΣΠΕ κ. Γ. Αντωνόπουλος μίλησε την 3/3/1986 στην αίθουσα της ΧΑΝ Αθηνών (Ακαδημίας 36) με θέμα:
‘Ανθρωπος και αρετή κατ’ Αριστοτέλη.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

✿ Η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία οργάνωσε σειρά εκδηλώσεων στην Αθήνα και στην Επαρχία με γενικό θέμα «ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ».

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων αυτών μίλησε ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ανδρέας Ζαχαρίου, Μέλος της Ε.Φ.Ε., με θέμα:

Μαθηματικός ατομισμός.

Η ομιλία έγινε τη Δευτέρα 10 Μαρτίου στην Αίθουσα Χατζηδάκη (Σόλωνος 57, Α΄ όροφος).

Η είσοδος για το κοινό ήταν ελεύθερη.

Ο καθηγητής κ. Ανδρέας Ζαχαρίου μίλησε με μεγάλη άνεση και έδωσε νέες ερμηνείες σε μαθηματικά κείμενα των Ελλήνων φιλοσόφων. Μετά την ανακοίνωση έγινε έντονη και άκρως ενδιαφέρουσα συζήτηση. Την εκδήλωση παρακολούθησαν πολλά μέλη της Εταιρείας, ακαδημαϊκοί και καθηγητές των Πανεπιστημίων (Αθηνών, Πατρών και του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης), ερευνητές διαφόρων Ιδρυμάτων (Δημόκριτος) και φοιτητές της Φιλοσοφικής και Φυσικομαθηματικής Σχολής.

✿ Την 20/3/1986 έγινε επιστημονική συζήτηση (με Διευθύνοντα τον Δρα Κ. Νιάρχο) στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων με θέμα:

Επικοινωνία συνειδήσεων.

Στη συζήτηση έλαβαν μέρος και οι φοιτητές Ηλίας Ηλιόπουλος, Σταμ. Γερωγιωργάκης, Βασιλική Ναούμ, Χρ. Μαρτσέλλος, Ελ. Θώδα, Θεόδωρος Λουπασάκης και Δήμητρα Σαμαρά.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

✿ Η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία οργάνωσε την 31 Μαρτίου, ημέρα Δευτέρα και ώρα 7.30 μ.μ. Επιστημονική Συνεδρία κατά την οποία μίλησε ο διδάκτωρ της φιλοσοφίας και ειδικός επιστήμων του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Δημήτριος Δημητράκος, με θέμα:

Η Μαρξιστική διαλεκτική και οι σύγχρονοι κριτικοί της.

Η Συνεδρία έγινε στην Αίθουσα Χατζηδάκη (Σόλωνος 57, Α΄ όροφος). Η είσοδος για το κοινό ήταν ελεύθερη. Την εκδήλωση παρακολούθησαν μέλη ΔΕΠ

των ΑΕΙ, φοιτητές της Φιλοσοφικής και Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και πλήθος κόσμου.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

* Η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία, σε συνεργασία με τον ΤΟΜΕΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ, οργάνωσε, στο πλαίσιο των εκδηλώσεών της στην Αθήνα και στην Επαρχία με γενικό θέμα «ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ», επιστημονική Συνεδρία στη Ξάνθη.

Κατά την Συνεδρία μίλησε ο Καθηγητής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Λ. Κογκέτσωφ με θέμα:

Τό παράδοξο του Russell και το πρόβλημα της θεμελιώσεως των Μαθηματικών.

Η εκδήλωση έγινε το απόγευμα της Τετάρτης 2/4/1986 στην Ξάνθη.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Πρόεδρος του Διεθνούς Δημοκριτείου Ιδρύματος σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Αντώνιος. Στην εκδήλωση έλαβε μέρος ο Πρόεδρος της Φιλοσοφικής Εταιρείας καθηγητής Κ. Βουδούρης, ο αντιπρόεδρος της ΕΦΕ καθηγητής Ι. Στράγγας, καθηγητές και άλλα μέλη του ΔΕΠ του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, και πολλοί φοιτητές από την Ξάνθη και την Κομοτηνή.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Από την Τετάρτη 9 έως 11 Απριλίου έγινε επιστημονικό Συμπόσιο στην αίθουσα του ΕΙΕ. Το Πρόγραμμα του Συμποσίου περιλάμβανε τις ακόλουθες ομιλίες:

Τετάρτη 9 Απριλίου, (6 μ.μ. κ.ε.)

Ε. Μπιτσάκης: Εισαγωγή στο πρόβλημα του Συμποσίου.

Α. Μπαγιόνας: Προϋποθέσεις για την εμφάνιση των Επιστημών μετά την Αναγέννηση.

Ε. Παπαδημητρίου: Ιδεολογική προετοιμασία της εμφάνισης των Επιστημών.

Β. Κάλφας: Κοινωνικοί όροι για την επανάσταση του Κοπέρνικου.

Πέμπτη 10 Απριλίου (9 π.μ. κ.ε.)

Ν. Αντωνίου: Η βασική έρευνα ως στοιχείο της κοινωνικής ανάπτυξης.

Κ. Νικολαΐδης: Σύγχρονες τεχνολογίες και οι κοινωνικές επιπτώσεις τους.

Α. Θεοφίλου - Κ. Παπατριανταφύλλου: Επιστήμες και πολεμική τεχνολογία.

Πέμπτη 10 Απριλίου (5 μ.μ. κ.ε.)

- Δ. Ρόκκος: Το πρόβλημα των πρώτων υλών στο σημερινό κόσμο.
- Κ. Παναγόπουλος: Το πρόβλημα των πρώτων υλών στην Ελλάδα.
- Λ. Λεοντίδου: Το οικολογικό πρόβλημα στον αναπτυγμένο καπιταλισμό.
- Γ. Σαμαράς: Επιστήμες και τεχνολογία στο σοσιαλισμό.

Παρασκευή 11 Απριλίου (9 π.μ. κ.ε.)

- Β. Δρουκόπουλος: Ο τεχνολογικός ντετερμινισμός στον Κ. Μάρξ.
- Γ. Σταμάτης: Τεχνολογική ανάπτυξη και η πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους στον Μαρξ.
- Π. Νούτσος: Τεχνοκρατικές ιδεολογίες στην Ελλάδα.
- Θ. Βακαλιός: Η αλλοτρίωση στις τεχνολογικές αναπτυγμένες κοινωνίες.

Παρασκευή 11 Απριλίου (5 μ.μ. κ.ε.)

- Μ. Κυριακάτος: Τεχνολογική ανάπτυξη και πλαστή συνείδηση.
- Γ. Παπαγούνος: Η αποκοπή των Επιστημών από την Ιδεολογία.
- Αιμ. Μεταξόπουλος: Συνέχεια και ασυνέχεια στις επιστήμες.
- Ε. Μπιτσάκης: Επιστήμες και κοσμοθεωρία.

Το Συμπόσιο οργανώθηκε από την Ομάδα Διεπιστημονικής Έρευνας σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Φυσικών.

✦ Την 19 Απριλίου, ημέρα Σάββατο και ώρα 10.30 π.μ., από το βήμα της Ένωσης Ελλήνων Θεολόγων (αίθουσα της Εταιρείας των Φίλων του Λαού), μίλησε με πρωτότυπο και ενδιαφέρον θέμα:

«Η συμβολή της λογοτεχνίας στο μάθημα της διδασκαλίας της Χριστιανικής Ηθικής (απεικόνιση ηθικών εννοιών σε προσωπογραφίες της λογοτεχνίας)», ο προσφάτως βραβευθείς από την Ακαδημία Αθηνών, κ. Μιχαήλ Μακράκης, επίκουρος καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

✦ Ο Όμιλος Διεπιστημονικής Έρευνας και Κριτικής οργάνωσε ομιλία του καθηγητή του Πανεπιστημίου του Τορόντο και του Τελ. Αβίβ Joseph Agassi με θέμα:

«The Logic of Political Extremism» (Η λογική του πολιτικού εξτρεμισμού).

Η διάλεξη έγινε στην αίθουσα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Βασιλίσσης Σοφίας 2) την Τρίτη 22 Απριλίου 1986.

Την εκδήλωση αυτή παρακολούθησαν μέλη του Ομίλου, φοιτητές, μέλη του Δ.Ε.Π των Α.Ε.Ι και άλλοι ενδιαφερόμενοι.

Επί την ευκαιρία σημειώνεται ότι ο Όμιλος θα οργανώσει διάλεξη του καθηγητή του Πανεπιστημίου του Warwick D. Miller το Μάιο. (Οι ενδιαφερόμενοι για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του Ομίλου μπορούν να απευθύνονται στον κ. Γιάννη Τζίτζη, Γραμματέα του Ομίλου στο τηλ. 8211865 τις απογευματινές ώρες).

✱ Την *Τετάρτη 23/4/86* στην αίθουσα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Βασ. Σοφίας 2) μίλησε με θέμα:

Faith in the Open Society
(Η πίστη στην ανοιχτή κοινωνία)

ο καθηγητής Joseph Agassi του Πανεπιστημίου του Τορόντο και του Τελ. Αβίβ. Την διάλεξη οργάνωσε το Ινστιτούτο Ευρωπαϊκού Πολιτισμού υπό την προεδρία του Καθηγητού Αδ. Πεπελάση.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία οργάνωσε επιστημονική συζήτηση με θέμα:
Νέοι και ελευθερία.

Κατά την εκδήλωση μίλησαν ο καθηγητής της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Ευτ. Μπιτσάκης και η Γεν. Γραμματέας της Εταιρείας, Διευθύντρια του Κ.Ε.Ε.Φ. της Ακαδημίας Αθηνών, Δρ. Άννα Κελεσίδου.

Η ομιλία έγινε στην αίθουσα Χατζιδάκη, Σόλωνος 57, Α΄ όροφος την Παρασκευή, 25 Απριλίου 1986, ώρα 7.30 μ.μ.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν πολλά μέλη της Εταιρείας, μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ, φοιτητές και πλήθος κόσμου.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Η Ακαδημία Αθηνών (*Τάξη των ηθικών και πολιτικών επιστημών*) προκήρυξε τα ακόλουθα βραβεία που ενδιαφέρουν τους φιλοσοφούντες:

Νο 1: Βραβείο Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους, 400.000 δρχ., εις μνήμην του πάππου του Βασιλείου Τ. Οικονομίδη, για τη συγγραφή μονογραφίας με θέμα: «Η έννοια της Δημοκρατίας κατά Αριστοτέλη» (Η διερεύνηση του θέματος πρέπει να γίνει στα πλαίσια της αρχαίας ελληνικής πολιτικής σκέψεως και πρακτικής).

Προθεσμία υποβολής μελετών σε τρία δακτυλογραφημένα αντίγραφα, ανώνυμα, με κάποιο ρητό ως ένδειξη, σύμφωνα με τους γενικούς όρους (αριθμ. 4), έως τις 30 Απριλίου 1988. Η απονομή του βραβείου το Δεκέμβριο του 1988. (Ως α' διάκριση ορίζεται το βραβείο συνοδευόμενο από το χρηματικό έπαθλο και ως β' διάκριση ο έπαινος).

Νο 4: Βραβείο Γεωργίου Θ. Φωτεινού, 400.000 δρχ. για τη συγγραφή μελέτης με θέμα: «Επιρροή των στωϊκών στην πολιτική ζωή της Ρώμης». Προθεσμία υποβολής μελετών σε πέντε δακτυλογραφημένα αντίγραφα, ανώνυμα, με κάποιο ρητό ως ένδειξη, σύμφωνα με τους γενικούς όρους (αριθμ. 4), έως τις 30 Απριλίου 1988.

Η απονομή του βραβείου το Δεκέμβριο του 1988.

Νο 5: Βραβείο Γεωργίου Θ. Φωτεινού, 400.000 δρχ. για τη συγγραφή μελέτης με θέμα: «Η περί καλού θεωρία του Πλωτίνου». Προθεσμία υποβολής μελετών σε πέντε δακτυλογραφημένα αντίγραφα, ανώνυμα, με κάποιο ρητό ως ένδειξη, σύμφωνα με τους γενικούς όρους (αριθμ. 4), έως τις 30 Απριλίου 1988. Η απονομή του βραβείου το Δεκέμβριο του 1988.

Νο 6: Βραβείο Γεωργίου Θ. Φωτεινού, 400.000 δρχ. για τη συγγραφή μελέτης με θέμα: «Σχέσις Πρόκλου και Διονυσίου του Αρεοπαγίτου». Προθεσμία υποβολής μελετών σε πέντε δακτυλογραφημένα αντίγραφα, ανώνυμα, με κάποιο ρητό ως ένδειξη, σύμφωνα με τους γενικούς όρους (αριθμ. 4) έως τις 30 Απριλίου 1988. Η απονομή του βραβείου το Δεκέμβριο του 1988.

(Πληροφορίες δ. Μ. Σιάμπου, τηλέφωνο 3634806).

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΑΤΑΚΗΣ

✦ Απεβίωσε σε βαθύ γήρας ο καθηγητής της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Βασ. Τατάκης.

Η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία εξέδωσε σχετικό ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΦΕ συνελθόν εκτάκτως επί τω θλιβερῷ αγγέλματι του θανάτου του καθηγητού Βασιλείου Τατάκη, Ιδρυτικού μέλους της ΕΦΕ, εκφράζει τη βαθύτατη λύπη του για την εκδημία του επιφανούς καθηγητού και συλλυπείται ειλικρινά την οικογένεια του εκλιπόντος.

Ο Πρόεδρος
Καθηγ. Κ. Βουδούρης

Η Γενική Γραμματέας
Δρ Άννα Κελεσίδου

B. N. ΤΑΤΑΚΗΣ (31.12.1896–2.2.1986)

«Πλήρης ημερών» πέθανε πρόσφατα στην Αθήνα ο ομότιμος Καθηγητής της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Βασίλειος Τατάκης. Ως το τέλος της μακράς ζωής του και παρά την απώλεια της όρασής του τα τελευταία δέκα χρόνια ο αείμνηστος δάσκαλος διατήρησε την πνευματική του διαύγεια και το ζωηρό ενδιαφέρον του για την πνευματική ζωή και τη φιλοσοφική κίνηση του τόπου. Μικρά κείμενά του, που υπαγόρευε στους δικούς του, πάντα πυκνά σε γνώσεις και ιδέες, δημοσιεύονταν και ως το 1985 ακόμα («Ιδέες του Πλάτωνος για την τέχνη», *Ευθύνη*, Μάρτιος 1985 - «Θεόφιλος Καΐρης. Εισαγωγικά», *Διαβάζω* 21.11.1984). Κι ακόμα από τις τελευταίες επιθυμίες του ήταν να κυκλοφορήσει σε φροντισμένη επανέκδοση το πιο αντιπροσωπευτικό από τα πρώτα του φιλοσοφικά κείμενα (Θεσσαλονίκη 1936), ο Φιλοσοφικός διάλογος *Στη χώρα των στοχασμών* (Αθήνα, Εκδ. οίκος «Αστήρ» 1985, 96 σελ.).

Ο Β. Ν. Τατάκης έγινε πανεπιστημιακός δάσκαλος το 1958 και δίδαξε Φιλοσοφία στη Θεσσαλονίκη ως το 1967. Είχε προηγηθεί η μακρά και δημιουργική περίοδος (1923-1958) της θητείας του σε όλες τις βαθμίδες της Μέσης Παιδείας (Καθηγητής, Γυμνασιάρχης, Διευθυντής του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπ. Θεσ/νίκης, Εκπαιδευτικός Σύμβουλος) με λαμπρές παράλληλα φιλοσοφικές σπουδές και συγγραφή μεγάλου μέρους του φιλοσοφικού του έργου. Διδάκτωρ της Φιλοσοφίας έγινε το 1939 στη Θεσσαλονίκη με τη διατριβή *Διαίρεση - Μερισμός*, αφού είχε προηγηθεί γόνιμη περίοδος σπουδών στη Σορβόνη και η γαλλική μονογραφία του για τον Στωϊκό Παναίτιο (Παρίσι 1931). Άλλα φιλοσοφικά δημοσιεύματά του της εποχής εκείνης είναι «Το πρόβλημα της αλήθειας» (1933), «Η τραγωδία της γνώσεως» και «Στη χώρα των στοχασμών» (1936) καθώς και υποδειγματικές μεταφράσεις πλατωνικών διαλόγων (*Κρίτων* 1931, *Ευθύφρων* 1933, *Λάχης*, *Μένων*, *Θεαίτητος*, *Ευθύδημος*, *Πρωταγόρας* και το *Περί ψυχής* του Αριστοτέλη αργότερα).

Η κύρια συγγραφική παραγωγή του Τατάκη εμφανίζεται από το 1950, πρώτα με τις μεταφράσεις Bergson, Livingstone, Zelinski (τριών βιβλίων που πρόσφεραν ουσιαστική παιδεία στους αναγνώστες της γνωστής σειράς «100 αθάνατα έργα»), με το δοκίμιο *Παραγωγή - Επαγωγή* (1952) και τη δημοσίευση όσων μαθημάτων του στο ιστορικό «Αθήναιον» (όπου από το 1947 ως το 1956 δίδαξε Αρχαία, Βυζαντινή, Νεώτερη αγγλική φιλοσοφία και Εισαγωγή στη Λογική) είχαν θέμα τους την χριστιανική Πατερική σκέψη και τη Βυζαντινή Φιλοσοφία (1952). Νωρίτερα (1949) είχε κυκλοφορήσει στο Παρίσι γαλλικά (ως Παράρτημα της γνωστής «Ιστορίας της Φιλοσοφίας» του Emile Brehier) η κλασική πια *Βυζαντινή Φιλοσοφία* του Τατάκη, το έργο που αποτέλεσε γόνιμη αφετηρία για το ενδιαφέρον της έρευνας σε διεθνές επίπεδο για την παραγνωρισμένη αυτή περίοδο της ελληνικής φιλοσοφίας. Είναι το βιβλίο στο οποίο παραπέμπουν ακόμη πάντα οι πολλοί τώρα μελετητές του χώρου αυτού, έργο που ανατυπώθηκε το 1959, μεταφράστηκε ισπανικά (1952) και ευτύχησε (το 1977 πια) να έχει μια πολύ καλή ελληνική έκδοση με συμπληρωματική βιβλιογραφία 30 σελίδων για την περίοδο 1949-1976 (μετά την πρώτη ανατύπωση ετοιμάζεται τώρα και άλλη με δεύτερο βιβλιογραφικό συμπλήρωμα 1977-1985). Πρόκειται για έργο μεγάλου μόχθου και προπαντός σωστών εκτιμήσεων και ορθού γενικού προσανατολισμού, πράγμα που αναπληρώνει το γεγονός ότι το σχετικό υλικό (κείμενα και μονογραφίες) ήταν στην εποχή της συγγραφής του πολύ λιγότερο από ό,τι σήμερα γνωστό και προσιτό. Τη διεθνή αναγνώριση της προσφοράς αυτής επι-

βεβαιώνει το γεγονός ότι ο Τατάκης προσκλήθηκε να γράψει το κεφάλαιο «Η ελληνική πατερική και βυζαντινή φιλοσοφία» στην έγκυρη «Ιστορία της Φιλοσοφίας» της *Encyclopédie de la Pléiade* (τόμος 1 Παρίσι 1969, ελληνική μετάφραση Κλ. Ιωαννίδη: *Δευκαλίων*, τευχ. 14/1975).

Το ενδιαφέρον του Τατάκη για τη χριστιανική σκέψη και για τη φιλοσοφία του Νεώτερου Ελληνισμού είναι πια έντονο και ουσιαστικό. Εκτός από σειρά άρθρων με πρωτότυπο ερευνητικό χαρακτήρα δημοσιεύει το 1960 το σπουδαιότατο έργο *Η συμβολή της Καππαδοκίας στη χριστιανική σκέψη* και το 1967 μια νέα συλλογή μικρών κειμένων με τον τίτλο *Μελετήματα Χριστιανικής Φιλοσοφίας*. Εξάλλου το 1953 έχει επιμεληθεί τον τόμο της «Βασικής Βιβλιοθήκης» *Σκούφος - Μηνιάτης - Βούλγαρης - Θεοτόκης* με εισαγωγή και επιλογή κειμένων και το 1973 κυκλοφορεί το σύγγραμμά του *Γεράσιμος Βλάχος*, έκδοση του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, όπου εργάστηκε ο ίδιος ερευνητικά για να ανασυνθέσει τη ζωή, τη δράση και το έργο του σπουδαίου φιλοσόφου-ιεράρχη του 17ου αιώνα. Ακόμα είναι γνωστό το μόνιμο ενδιαφέρον του για το μεγάλο συμπατριώτη του (ο Τατάκης γεννήθηκε στην Άνδρο), τον «πολύμορφο και πολυπράγμονα» Θεόφιλο Καΐρη. Σε σειρά άρθρων του έχει δώσει πολύτιμο ερευνητικό και συνθετικό υλικό, αυτόν διάλεξε ως τέταρτο συζητητή (μαζί με τον Σωκράτη, τον Φαίδρο και τον Αδαμάντιο Κοραή) στο φιλοσοφικό διάλογο του 1936 κι αυτός είναι το θέμα του κύκνειου γραψίματός του στο «Αφιέρωμα Θεόφιλος Καΐρης» του *Διαβάζω* (21.11.1984).

Η μέριμνα για τους σπουδαστές του στρέφει τον Τατάκη από το 1958 στη συγγραφή έργων, όπως η *Λογική* (1966), ο *Σωκράτης* (1970), *Παιδαγωγική* (1978) κ.ά. Τυπώνει επίσης τις συλλογές φιλοσοφικών κειμένων *Φιλοσοφία και επιστήμη* (1961), *Φιλοσοφικά μελετήματα* (1972), *Η πορεία του ανθρώπου* (1973), *Σκέψη και ελευθερία* (1975), *Μελετήματα Ιστορίας της Φιλοσοφίας* (1980). Σκορπισμένα σε περιοδικά και τόμους συμμίκτων είναι και άλλα άρθρα του (πολλά με θέματα από την πνευματική επικαιρότητα στην αγωνιστική *Ευθύνη*), ενώ ανέκδοτα έμειναν έργα του, όπως η «Μεθοδολογία» και τα «Απομνημονεύματά» του, καθώς και πολλά από τα μαθήματα στο «Αθήναιον».

Για το σύνολο της διδακτικής και συγγραφικής δράσης του η Ακαδημία Αθηνών απέδωσε το 1982 στον Τατάκη το «Αριστείον Ιστορικών και Κοινωνικών Επιστημών», τη σημαντικότερη διάκριση που απονέμει το ανώτατο πνευματικό Ίδρυμα της χώρας.

Στο σκεπτικό της βράβευσης αναφέρεται μεταξύ άλλων: «Αφ' ότου τον κατέλαβε το όριο ηλικίας ο Β. Ν. Τατάκης αποσύρθηκε και ζει στην Αθήνα, συγγράφοντας ακόμη και με ελαττωμένη όραση... Δύο κυρίως είναι τα θέματα που τον απασχόλησαν ερευνητικά με διάφορους τρόπους, η Στωική φιλοσοφία και η Βυζαντινή φιλοσοφία, όπου υπογράμμισε την ευεργετική επίδραση του ελληνικού πνεύματος στις θεωρητικές συλλήψεις των Πατέρων της Εκκλησίας και των Βυζαντινών συγγραφέων... Η Ακαδημία Αθηνών τιμά τον οξύ στοχαστή, ερευνητή και ιστορικό της αρχαίας, της μεσαιωνικής και της νεώτερης ελληνικής φιλοσοφίας».

Μια πληρέστερη και δίκαιη αποτίμηση της προσφοράς του Β. Ν. Τατάκη στην επιστήμη και στην παιδεία μας δεν είναι βέβαια δυνατή σε μνημόσυνο σημείωμα. Ειδικότερα για τον φιλόσοφο Τατάκη θα έπρεπε να γίνει αναλυτικά λόγος για τον πνευματοκρατικό φιλοσοφικό προσανατολισμό του (το βασικό μεταφυσικό του στίγμα καθόρισε ο ίδιος από την εποχή που έγραψε το «Πρόβλημα της αλήθειας»: «Ούτε οντολογικός δογματισμός ούτε δογματικός και απόλυτος ντετερμινισμός. Η αλήθεια είναι μια αρμονία, που

επικρατεί στο πνευματικό έργο του ανθρώπου, σ' οποιαδήποτε περιοχή, είτε νοητή είτε αντικειμενική, κάθε φορά που το έργο αυτό αντιμετωπίζεται από τον άνθρωπο ως πνεύμα»). Θα έπρεπε ακόμα να εκτιμηθεί όπως αξίζει το δημιουργικό του εκείνο «κονταροχτύπημα» με τον αρχαίο φιλοσοφικό λόγο (μεταφράσεις και ερμηνευτικά σχόλια) και η πίστη του στη συνέχεια της Ελληνικής φιλοσοφίας, της Αρχαίας, της Βυζαντινής (για την κατάδειξη της σημασίας της μόνιμη η οφειλή μας) και της Νεοελληνικής. Να εξαρθεί η ποιότητα του λόγου του, ο μεθοδικός προβληματισμός και η πλαστική του γλώσσα. Θα έπρεπε τέλος να γίνει δίκαια και σωστά η σκιαγραφία του σοφού ανδρός με το υψηλό παιδαγωγικό και επιστημονικό ήθος, που υπερασπίστηκε πάντα τα πιο ζωντανά στοιχεία της ελληνικής παιδείας με ένα αξιοθαύμαστο ισοζύγιο πείρας και προοδευτικών ιδεών. Το κεφάλαιο της προσφοράς του στην εκπαίδευση, στα γράμματα και στην επιστήμη, καθώς και στους πνευματικούς θεσμούς της χώρας (είχε διατελέσει μέλος του Δ.Σ. του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Πρόεδρος του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος κλπ.) θα είναι εντυπωσιακά πλούσιο και παραδειγματικό. Ο καθηγητής Τατάκης υπήρξε ένας από τους άξιους σύγχρονους διδασκάλους του Γένους.

ΔΡ ΛΙΝΟΣ Γ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ